

Väljaandja:	Põltsamaa Vallavolikogu
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	28.10.2018
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT IV, 25.10.2018, 14

Põltsamaa linna kalmistu kasutamise eeskiri

Vastu võetud 18.10.2018 nr 54

Määrus antakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 3 punkti 1 ja kalmistuseaduse § 7 lõigete 1 ja 3 alusel.

1. peatükk ÜLDOSA

§ 1. Üldsätted

- (1) Eeskiri reguleerib Põltsamaa valla haldusterritooriumil Põltsamaa linnas ja Põltsamaa valla valduses oleva kalmistu haldamist ja kasutamist. Eeskiri on kohustuslik kõigile kalmistul viibivatele isikutele ja matmiskoha kasutajatele.
- (2) Kalmistu haldamisel, kasutamisel, rajamisel ja sulgemisel juhendatakse Eesti Vabariigi seadustest, muudest õigustloovatest aktidest ning käesolevast eeskirjast.
- (3) Kalmistu juurde kuuluvad parklad, veevõtukohad, jäätmekogumiskohad, piirdeaed, kabelihoone, külmkamber, tualetid, teadetetahvlid (edaspidi ehitised).
- (4) Põltsamaa valla valduses olev Põltsamaa linna kalmistu on muinsuskaitsealune mälestis.
- (5) Eeskirja tähenduses määratletakse Põltsamaa Vallavalitsust kui täitevorganit (edaspidi *vallavalitsus*) ja kui ametiasutust (edaspidi *ametiasutus*). Ametiasutuse sisemise töö korraldamine ja ülesannete jagamine määratakse vallavanema käskkirjaga või ametijuhendiga.

§ 2. Mõisted

Käesolevas eeskirjas kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) kalmistu – tähistatud, vajalike ehitistega maa-ala inimeste surnukehade või nende tuha matmiseks ja surnute mälestamiseks;
- 2) hauaplats – kalmistul asuv maa-ala ühe või mitme surnu matmiseks kirstus või tuhaurnis;
- 3) matmiskoht – hauaplats;
- 4) kalmistu haldaja – ametiasutus;
- 5) matmiskoha kasutaja – isik, kellel on matmiskoha kasutamise õigus;
- 6) matja – isik, kes korraldab surnu matmise;
- 7) hauarajatis – hauaplatsil paiknev maapinnaga kohtkindlalt ühendatud ehitis (piirdeaed, betoonrant, hauakamber vms);
- 8) hauatähis – ühte või mitut hauakohta tähistav nimega rist, plaat, sammas, kivi või muu tähis;
- 9) hauaplatsi tunnistus – hauaplatsi kasutamise õigust tõendav dokument;
- 10) hauakoht – koht hauaplatsil ühe kirstu või urni matmiseks või urnikamber kolumbaariumis.

§ 3. Kalmistu haldamine

- (1) Ametiasutus tagab kalmistu heakorra ja korraldab kalmistu kasutamist, sh eraldab matmiskohad, korraldab jäätmekäitlust.
- (2) Ametiasutus või tema hallatav asutus täidab kalmistu kujundamisega seotud ülesandeid, võtab arvele kasutajata matmiskohad ning täidab teisi õigusaktidest tulenevaid ülesandeid.
- (3) Vallavalitsus kehtestab kalmistu kujunduspõhimõtted lähtuvalt kalmistu muinsuskaitse eritingimustest, vanades matmiskvartalites ajalooliselt väljakujunenud kujundusnõuetest ja kalmistu looduslikust eripärast.

(4) Kalmistu kohta peetav dokumentatsioon kuulub säilitamisele ametiasutuses.

§ 4. Nõuded kalmistule

(1) Kalmistu maa-ala jaotatakse kirstumatuste ja urnimatuste aladeks, mis jaotatakse kvartaliteks. Kalmistu vanas osas jäävad kasutusele ajalooliselt väljakujunenud kvartalite nimetused. Uutes osades moodustatakse kvartalid, arvestades võimalusel matmise tavaid maetavate usulise kuuluvuse järgi.

(2) Kalmistu peamiste sissekäikude juurde pannakse kalmistu plaan, millel on ära näidatud kontor, kabel, kvartalid, teed, veevõtukohad, jäätmekäitluskohad ning ajaloolise ja kultuuriloolise tähtsusega hauaplatsid ja hauarajatised.

(3) Kontori juurde teadetetahvlile pannakse välja kalmistu kontori lahtioleku ajad, kalmistuvahi kontaktandmed (telefon ja aadress) ja käesolev eeskiri.

(4) Kalmistu on avatud iga päev.

§ 5. Kalmistu kasutamise nõuded

(1) Kalmistu territooriumil tuleb hoida korda, puhtust ja hauarahu.

(2) Kalmistu territooriumil on keelatud:

- 1) kahjustada hooneid, väravaid, piirdeid, veevõtkohti, kalme, hauatähiseid ja -rajatisi;
- 2) murda lilli, puude ja põõsaste oksid ning raiuda puid ilma raieloata;
- 3) istutada puid ja põõsaid ning rajada hekke ametiasutuse kooskõlastusega;
- 4) panna maha olmejäätmeid ja rikkuda jäätmete kogumise nõudeid, sh paigutada jäätmeid väljapoole mahuteid või selleks mitte ette nähtud kohtadesse;
- 5) suurendada omavoliliselt hauaplatsi mõõtmeid;
- 6) sõita mootorsõiduki või jalgrattaga, v.a hooldustehnika;
- 7) paigaldada inventari ja rajatisi ametiasutuse kooskõlastusega;
- 8) teha lõket;
- 9) viibida lemmikloomaga, v.a selleks ettenähtud kohad;
- 10) matta loomi;
- 11) muu avalikku korda, heakorda ja hauarahu rikkuv tegevus.

(3) Kalmistul viibiv isik peab kalmistu territooriumil täitma Põltsamaa vallas kehtivaid heakorra- ja jäätmekäitlusnõudeid.

(4) Kalmistul osutatavate tasuliste teenuste nimekirja ja hinnad kehtestab vallavalitsus oma korraldusega.

2. peatükk MATMISKOHT

§ 6. Matmiskoha suurus

(1) Matja võib matmiskohaks taotleda hauaplatsi eraldamist.

(2) Hauaplats eraldatakse kas kirstus või urnis matmiseks.

(3) Matja soovi kohaselt eraldatakse kas ühe- või mitmekohaline hauaplats (nn pereplats).

(4) Hauaplatsi mõõtmed kirstus matmise korral:

- 1) ühe hauakohaga hauaplats 1 x 2,50 m;
- 2) kahe hauakohaga hauaplats 2 x 2,50 m;
- 3) kolme hauakohaga hauaplats 3 x 2,50 m;
- 4) nelja hauakohaga hauaplats 4 x 2,50 m.

(5) Hauaplatsi mõõtmed urnis matmise korral:

- 1) kalmistu urnimatuste alal üldjuhul 1,0 x 1,0 m.

§ 7. Matmiskoha eraldamine ja selle kasutamise õiguse andmine

(1) Hauaplatsi eraldamist, valdaja registreerimist, hauaplatsi tunnistuse väljaandmist, hauaregistri pidamist ja mahajäetud hauaplatside arvelevõtmist teostab ametiasutus.

(2) Uus hauaplats eraldatakse surmatõendi või arstliku surmateatise alusel matmist vormistama tulnud isikule 20-aastase kasutamiseõigusega. Nimetatud tähtaja möödumisel on hauaplatsi kasutajal õigus pikendada kasutamiseõigust 20 aastaks või kasutusõigus lõpetada. Kui kasutaja soovib pikendada kasutusõigust, teavitab ta sellest kirjalikult ametiasutust.

(3) Hauaplatsi, mille kasutustähtaega ei ole pikendatud, kuid mis on hooldatud, pealematmiseks ei väljastata. Pikendamata kasutamisoigusega hauaplats, mida ei ole hooldatud, võetakse arvele kui kasutajata plats ning eraldatakse uuele kasutajale.

(4) Kui kasutaja loobub hauaplatsi kasutamisest, teatab ta sellest kirjalikult ametiasutusele.

(5) Kasutamisoiguse kohta vormistatakse hauaplatsi tunnistus.

(6) Juhul kui matmiskoha kasutaja soovib ametiasutuselt tellida teenuseid, sõlmitakse matmiskoha kasutaja ja ametiasutuse vahel eraldi teenuse osutamise leping, milles sätestatakse tellitud teenused, nende maksumus ja teenuste eest tasumise kord.

(7) Hauaplatsi kasutaja soovi korral fikseeritakse hauaplatsi tunnistuses kasutusoiguse üleminek kasutaja surma korral.

3. peatükk MATMINE

§ 8. Matmise korraldamine

(1) Surnu maetakse hauaplatsile kirstus.

(2) Tuhk maetakse hauaplatsile urnis.

(3) Kõik matmised tuleb registreerida ametiasutuses vähemalt kaks päeva enne matuse toimumist.

(4) Ametiasutus registreerib matmise surmatõendi või arstliku surmateatise ja matja isikut tõendava dokumendi alusel ning väljastab valdajale hauaplatsi tunnistuse, kui matjaga on kooskõlastatud matmiskoht ja matja on tasunud hauaplatsi väljastamise teenuse eest.

(5) Matmine toimub ainult valgel ajal, üldjuhul kella 10-16. Riiklikel pühadel matusetalitusi üldjuhul ei korraldata.

§ 9. Matmine hauaplatsile

(1) Hauaplatsile matmine toimub hauaplatsi kasutaja nõusolekul.

(2) Matmist takistavate hauatähiste ja hauarajatiste ajutise kõrvaletõstmise ja taastpaigaldamise kulud kannab matja või hauaplatsi kasutaja.

(3) Kirstuhaua sügavus maapinnast hauapõhjani peab jääma vahemikku 1,5-2,5 m.

(4) Surnu tuhk maetakse hauaplatsile urniga. Urnihaua sügavus maapinnast peab olema vähemalt 1 m.

(5) Kui haua kaevamisel tuleb pinnasest välja varem maetu säilmeid, maetakse need tagasi sama haua põhja kaevatud süvendisse. Tervena säilinud kirst jäetakse puutumata.

(6) Matuse käigus hauaplatsi kõrval olevatele hauaplatsidele tekitatud kahjustused kõrvaldab hauaplatsi kasutaja kolme päeva jooksul pärast matust. Hauaplatside korrastamata jätmisel kõrvaldab ametiasutus tekitatud kahjustused hauaplatsi kasutaja kulul.

§ 10. Tundmatu või omasteta surnu matmine

(1) Tundmatu või omasteta surnu matmise korraldab ametiasutus.

(2) Omasteta surnu tuhastatakse ja tuhk maetakse kalmistul selleks ettenähtud kohta.

(3) Tundmatu või omasteta surnu registreeritakse hauaregistris.

(4) Tundmatu või omasteta surnu hauu hooldab ja heakorrastab ametiasutus.

§ 11. Pealematmine

(1) Samale hauakohale võib kirstule peale matta kirstu 20 aastat ja urni 5 aastat pärast matmist.

(2) Kultuurimälestiseks tunnistatud hauale peale ei maeta.

§ 12. Ümbermatmine

- (1) Ümbermatmise korraldab ametiasutus. Ümbermatmiseks esitab hauaplatsi kasutaja ametiasutusele Terviseameti piirkondliku talituse loa ja ümbermatmiseks kasutatava hauaplatsi tunnistuse.
- (2) Enne kirstuga ümbermatmist peab liivapinnase puhul olema matmisest möödunud vähemalt üks aasta ja niiske pinnase puhul vähemalt kolm aastat.
- (3) Säilmete väljakaevamine hauast peab üldjuhul toimuma külmal aastaajal.

4. peatükk HAUAPLATSI KUJUNDAMINE JA HOOLDAMINE

§ 13. Kalmistu ja hauaplatsi kujundamine

- (1) Hauaplats on kalmistu osa ja selle kujundamisel tuleb järgida vallavalitsuse poolt kehtestatud kujunduspõhimõtteid nii hauerajatiste, hauatähiste kui ka haljastuse osas. Hauaplatsi kujundab hauaplatsi kasutaja.
- (2) Kujunduspõhimõtetest erineva kujundusega hauaplatsi rajamiseks tuleb koostada tööprojekt, mis tuleb kooskõlastada ametiasutusega.
- (3) Hauaplats peab olema tähistatud risti, hauaplaadi, -kivi, -samba või muu tähisega. Hauatähised, rajatised ja haljastus peavad asuma hauaplatsi piirides.
- (4) Hauaplatsile paigutatud hauatähised ja -rajatised (piirdeaed, betoonrant, äärekivi jms) loetakse hauaplatsi kasutaja omandiks.
- (5) Hauatähiste või -rajatiste teisaldamine või eemaldamine tuleb kirjalikult kooskõlastada ametiasutusega.
- (6) Hauaplatsi, mille puhul ei ole järgitud kalmistu kujunduspõhimõtteid, tähistab ametiasutus hoiatussildiga ning edastab hauaplatsi kasutajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hoiatuse hauaregistris toodud aadressile. Hoiatuses märgitakse hauaplatsi olukord, hauaplatsi korrastamise kohustus ja tähtaeg ning kohustuse täitmata jätmise tagajärjed.
- (7) Kui hoiatuse edastamisele järgneva aasta jooksul hauaplatsi kasutaja ei kõrvalda kalmistu kujunduspõhimõtetele mittevastavaid hauerajatisi, hauatähiseid või haljastust, kõrvaldab ametiasutus need hauaplatsi kasutaja kulul.
- (8) Kasutajata hauaplatsiks tunnistatud hauaplatsi eraldamisel uuele kasutajale säilitatakse väärtuslikud hauatähised või -rajatised ning lisatakse vastav kohustus hauaplatsi tunnistusele ja hauaregistrisse.

§ 14. Hauaplatsi hooldamine

- (1) Hauaplatsi hooldamise eest vastutab hauaplatsi kasutaja. Hauaplats peab vastama kalmistu kujunduspõhimõtetele ning järgmistele nõuetele:
 - 1) hauaplatsile istutatud taimed on terved ja elujõulised;
 - 2) hauaplatsilt on eemaldatud kuivanud ja murdunud taimed, pärjad;
 - 3) hauaplatsi piiravaid hekke pügatakse regulaarselt;
 - 4) hauatähised ja piirded on terved ja neil olev tekst loetav;
 - 5) hauaplatsi kattev liiv on puhas;
 - 6) hauaplatsilt on ära riisitud lehed ja muu praht;
 - 7) hauaplatsi katteplaadid on terved.
- (2) Hauaplatsi võib hauaplatsi kasutaja ja ametiasutuse vahel sõlmitud lepingu kohaselt tasulise teenusena hooldada ametiasutus.

5. peatükk KASUTAJATA MATMISKOHA ARVELEVÕTMINE

§ 15. Matmiskoha kasutajata matmiskohana arvelevõtmine

- (1) Kasutajata matmiskohana võetakse arvele hauaplats, mille kasutustähtaeg on möödunud, või hauaplats, mis on tunnistatud hooldamata hauaplatsiks vastavalt eeskirja §-le 16.
- (2) Kasutajata matmiskoha võib ametiasutus eraldada uuesti kasutamiseks, kui viimasest matmisest on möödunud vähemalt 20 aastat.

§ 16. Hooldamata hauaplatsiks tunnistamine

- (1) Hooldamata hauaplatsiks loetakse hauaplats, millel esineb vähemalt üks järgmistest tunnustest:
 - 1) hauaplatsi pinnasest on olulises osas läbi kasvanud rohi või võsa;
 - 2) hauarajatised ja -tähised on tugevalt sammaldunud, läbiroostetanud või lagunened.
- (2) Hauaplatsi hooldamata hauaplatsiks tunnistamiseks ja kasutajata hauaplatsina arvelevõtmiseks korraldab ametiasutus selle ülevaatamise.
- (3) Hauaplatsi ülevaatamiseks moodustab vallavalitsus komisjoni, kuhu kuuluvad kalmistu eripära tundev isik, ametiasutuse esindaja, koguduse liige.
- (4) Komisjon vaatab hauaplatsi üle kahel korral:
 - 1) esimene ülevaatus, mille käigustuvastatakse, et hauaplats on hooldamata, ja märgistatakse sildiga, millel on musta värviga kiri „Hooldamata hauaplats”. Sildile märgitakse ülevaatus kuupäev, järgmise ülevaatus kuupäev ja ametiasutuse kontaktandmed. Ametiasutus edastab hauaplatsi kasutajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hoiatuse;
 - 2) teine ülevaatus toimub mitte varem kui aasta pärast esimest ülevaatus. Selle käigus kontrollitakse esimesel ülevaatusel märgistatud hauaplatsi seisukorda ja võetakse vastu otsus hauaplatsi kasutajata hauaplatsiks tunnistamise või tunnistamata jätmise kohta.
- (5) Ülevaatus kohta koostatakse protokoll, milles tuuakse ära hooldamata hauaplatsi asukoht, suurus ja kirjeldus. Teise ülevaatus ajal lisatakse protokolli märge otsusest hauaplatsi kasutajata hauaplatsiks tunnistamise kohta. Protokollile kirjutavad alla kõik ülevaatusel osalenud komisjoni liikmed.
- (6) Hooldamata hauaplatsina arvele võetud hauaplatside kohta avaldatakse teade Põltsamaa valla kodulehel www.poltsamaa.ee, andes hauaplatsi kasutajale võimaluse ühe kuu jooksul pärast teate avaldamist võtta ühendust ametiasutusega ja korrastada hauaplats või loobuda hauaplatsi kasutamise õigusest.

6. peatükk MUINSUSKAITSELISED NÕUDED

§ 17. Muinsuskaitse nõuded

- Põltsamaa kalmistu on tunnistatud ajaloomälestiseks ja on tervikuna võetud muinsuskaitse alla. Muinsuskaitse nõuetest tulenevalt:
- 1) tuleb kalmistut ümbritsevat kivimüüri hoida korras, võsast ja prahist puhas;
 - 2) peab sepi- ja malmpiiirete ning kunstimälestistena kaitse alla võetud hauaristide remonttööd kooskõlastama muinsuskaitseinspektoriga;
 - 3) tuleb kalmistu miljööilise väärtuse säilitamise eesmärgil nii kasutusel olevatel kui ka mahajäetud hauaplatsidel vanemad kui 50-aastased hauatähised ja -piirded jätta oma algele kohale. Jalalt murdunud ning katkised ristid ja tähised (ka tükid), mida ei ole võimalik algsel kohal eksponeerida, tuleb viia ametiasutuse poolt määratud kohta;
 - 4) on kalmistu vanades kvartalites betoonist uute hauapiirete rajamine üldjuhul keelatud, see võib toimuda erandina kooskõlastatult muinsuskaitseinspektoriga;
 - 5) on ametiasutusel õigus eemaldada või määrata eemaldamisele kalmistu ilmet häirivad aiad, puud ja põõsad.

7. peatükk JÄRELEVALVE JA VASTUTUS

§ 18. Järelevalve ja vastutus

- (1) Eeskirja rikkunud isik vastutab õigusaktidega ettenähtud korras.
- (2) Järelevalvet eeskirja täitmise üle teostavad ametiasutuse poolt määratud ametnikud.

8. peatükk LÕPPSÄTTED

§ 19. Rakendussätted

- (1) Määruse rakendamiseks vajalike dokumentide vormid kinnitab vallavalitsus.

(2) Põltsamaa Linnavolikogu 13. detsembri 2011 määrus nr 45 „Põltsamaa linna kalmistu kasutamise eeskiri“ tunnistatakse kehtetuks.

§ 20. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast avalikustamist.

Andres Vään
vallavolikogu esimees